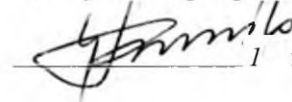

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет юридичний
Кафедра соціального права

Затверджено

На засіданні кафедри соціального права
факультету юридичного
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри

1 проф. Пилип ПИЛИПЕНКО

Силабус з навчальної дисципліни
«ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА І ЗАКОНОДАВСТВО»

що викладається в межах
ОПП «Грунтознавство та експертна оцінка земель»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі
спеціальності 103 Науки про Землю

Львів 2022 р.

Назва курсу	Екологічна політика і законодавство
Адреса викладання курсу	Львів, вул. Дорошенка, 41
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет Кафедра соціального права
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 Природничі науки 103 Науки про Землю
Викладач курсу	Ващишин Марія Ярославівна – доктор юридичних наук, професор кафедри соціального права
Контактна інформація викладача	e-mail: mariya.vashchyshyn@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації відбуваються в день проведення лекцій і практичних занять за адресою: вул. Дорошенка, 41, кім. 93. Також можливі он-лайн консультації через Microsoft Teams, або електронну адресу. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Навчальний курс «Екологічна політика і законодавство» є нормативною дисципліною зі спеціальності <i>103 Науки про Землю</i> для освітньої програми «Ґрунтознавство та експертна оцінка земель», яка викладається у 5 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб правильно застосовувати екологічне законодавство, здійснювати захист екологічних прав громадян та юридичних осіб. Тому у курсі представлено як огляд концепцій правового регулювання відносин у сфері охорони довкілля, співвідношення еколого-правових норм з нормами інших галузей права, так і процесів та інструментів, які потрібні для правильного застосування екологічного законодавства та захисту прав на інші природні ресурси. В умовах інтеграції до світових процесів вирішення екологічних проблем, адаптації вітчизняного екологічного законодавства до законодавства Європейського Союзу, формування нових стратегічних засад національної екологічної політики, викладання курсу дозволить підготувати високопрофесійних фахівців, здатних формувати ефективне застосування положень екологічного законодавства у природоохоронній діяльності та практиці оцінки земель. Знання та вміння, набуті при вивченні курсу можуть бути використані для розуміння можливих способів захисту екологічних прав та інтересів у різних практичних ситуаціях.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Екологічна політика і законодавство» є ознайомлення студентів із завданнями екологічного законодавства України для оволодіння сучасними підходами та інструментами для застосування еколого-правових норм. Метою курсу є набуття здобувачем вищої освіти знань про правові засади раціонального природокористування і охорони довкілля та механізми їх застосування у національній правовій практиці, ознайомлення із сучасними підходами до розуміння екологічної безпеки, екологічного управління, проблемами застосування екологічного законодавства у механізмі реалізації екологічних прав громадян, особливостями юридичної відповідальності за порушення екологічного законодавства та міжнародно-правовими стандартами захисту довкілля й адаптації до змін клімату. Основними завданнями вивчення дисципліни «Екологічна політика і законодавство» є: - поглиблене вивчення екологічного законодавства та наукових джерел щодо правового регулювання охорони довкілля на засадах сталого розвитку ; - аналіз законодавства про раціональне природокористування у механізмі реалізації екологічних прав громадян та практики його застосування; - поглиблене вивчення і застосування механізму участі громадськості в прийнятті

	<p>екологічно-значимих рішень</p> <p>Викладання дисципліни “Екологічна політика і законодавство” здійснюється на основі комплексного підходу і має цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> • освітню – засвоєння студентами теоретичних положень науки екологічного права і норм екологічного законодавства, їх ролі в досягненні оптимального режиму землекористування, охорони земель та оцінки земель; • навчальну – навчити студентів самостійно працювати з навчальною літературою та нормативним матеріалом, проявляти ініціативу у набутті знань; • практичну – формування у студентів уміння правильно розуміти норми екологічного права і набуття ними міцних навиків правильного застосування цих норм при виконанні службових обов’язків; • виховну – розвиток у студентів поваги та любові до рідної землі, природи, нетерпимості до порушень земельного та екологічного законодавства.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Право довкілля (екологічне право) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / П.Д. Пилипенко, В.І. Федорович, М.Я. Ващишин (та ін.) ; за ред. П. Д. Пилипенка. К. : Ін. Юре, 2010. 401 с. 2. Екологічне право України: Академічний курс. Під. ред. Шемшученка Ю.С. К. 2008 3. Екологічне право: Навчальний посібник. За редакцією к.ю.н., доцента Устименко Т. П. К.: Алерта, 2016. 290 с. 4. Екологічне право : навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К. Р., Юнін О. С., Кірін Р. С. та ін.]. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 318 с. 5. Екологічне право: Підручник.: за ред. А.П. Гетьмана. Х.: Право, 2017. 432с. 6. Екологічне право України : курс лекцій / за ред. д-ра юрид. наук, проф. кафедри аграрного, земельного та екологічного права НУ «ОЮА» Каракаша І. І. Одеса : 2020. 321 с. 7. Екологічне право України : навчальний посібник / за ред. проф. І. І. Каракаша, д.ю.н. Т.Є. Харитонової, к.ю.н. А.І. Черемнової; вид. 1-е. Одеса : Гельветика, 2018. 408 с. 8. Ільків Н.В. Екологічне право України. Курс лекцій. Львів:, 2013. Довідник чинних міжнародних договорів України у сфері охорони довкілля. (кол. авт.: А. Андрусевич, Н. Андрусевич, З. Козак). Львів : Суспільство і довкілля, 2009. 203 с. 9. Кобецька Н. Р. Екологічне право України: Навч. посібник. - К.: Юрінком Інтер, 2007. 352 с. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Середницька І.А. Екологічне право (в схемах) Альбом схем: Наочний посібник / Л. А. Середницька. Одеса: ОДУВС, 2016. – 81с. 11. Кравченко С.М. Актуальні проблеми міжнародного права навколишнього середовища : підручник / під заг. ред. С.М. Кравченко, А.О. Андрусевич, Дж. Бонайн. Львів : Видавн. центр ЛНУ, 2002. 336 с. 12. Mariya Vashchyshyn. Carpathian Ecological Network: International Legal Basis and Ukrainian Experience. <i>Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University</i>. 2018. No 2. (Vol 5). P. 170–177. 13. Ващишин М. Я. Національна екомережа як стратегія екологічного управління. <i>the Journal of Eastern European Law. Журнал східноєвропейського права</i>. 2019. № 67. С. 30–38. 14. Ващишин М. Я. Правове забезпечення формування та функціонування екомережі України : теоретичні та практичні аспекти : монографія. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2021. 416 с. 15. Ващишин М. Правові засади транскордонного співробітництва України у сфері охорони біорізноманіття. <i>Visegrad Journal on Human Rights</i>. 2021. № 2. С. 152–157. 16. Ващишин М. Я. Юридичний механізм визначення екологічної шкоди та його особливості в умовах воєнної агресії РФ проти України. <i>Право України</i>. 2022. № 6. С. 55-68. 17. Ващишин Марія. Правова охорона біорізноманіття у стратегічних документах України.

	<p><i>Вроцлавсько-Львівський юридичний збірник. Wroclawsko-Lwowskie zeszyty prawnicze. 2022. № 13. С. 163-184.</i></p> <p>18. Pylypenko, P., Vashchyshyn, M., Fedorovych, V., Naida, K., Kolisnichenko, R. (2023). Legal security of land relations in the system of sustainable development. <i>International Journal of Sustainable Development and Planning</i>, Vol. 18, No. 5, pp. 1597-1604. https://doi.org/10.18280/ijstdp.180531</p> <p>19. Shakhathreh, H.J.M., Alazzam, F.A.F., Vashchyshyn, M., Shparyk, N., Gontar, Z. (2023). Methodological approach for developing legal frameworks to protect land relations in homeland security. <i>International Journal of Safety and Security Engineering</i>, Vol. 13, No. 3, pp. 501-507. https://doi.org/10.18280/ijssse.130312</p> <p>20. Borutska, Y., Vashchyshyn, M., Zhurba, I., Leskiv, H., Taranenko, H., Panteleiev, M. (2023). State environmental impact management in ecological tourism development. <i>International Journal of Design & Nature and Ecodynamics</i>, Vol. 18, No. 5, pp. 1247-1254. https://doi.org/10.18280/ijdne.180527</p> <p>21. Beyerlin U. <i>International Environmental Law</i> / U. Beyerlin, T. Marauhn. – Oxford : Hart Publishing, 2011. 452 p.</p> <p>22. Ciechanowicz-McClean Janina. <i>Globalne prawo srodoviska. Podstawowe zagadnienia</i>. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdanskiego. Gdansk. 2021. 166 s.</p> <p>23. Friedrich J. <i>International Environmental «soft law»</i> / Juergen Friedrich. – Heidelberg ; New York ; Dordrecht ; London : Springer, 2013. 503 p.</p> <p>24. Meßerschmidt K. <i>Europäisches Umweltrecht</i> / K. Meßerschmidt. München : Verlag C.H. Beck, 2011. 1007 S.</p> <p>25. Peters H. <i>Umweltrecht</i> / H. Peters, T. Hesselbarth, F. Peters. Stuttgart : Verlag W. Kohlhammer, 2016. 269 p.</p> <p>26. Sands Ph. <i>Principles of international environmental law</i> / Ph. Sands. – 2-d ed.– Cambridge : Cambridge University Press, 2003. 732 p.</p> <p>27. <i>Umweltrecht : Ein Lehrbuch, 2. Auflage</i> / Winfried Kluth • Ulrich Smeddinck; Springer-Verlag GmbH Deutschland, ein Teil von Springer Nature 2013, 2020 . ISBN 978-3-662-59682-1, ISBN 978-3-662-59683-8 (eBook) https://doi.org/10.1007/978-3-662-59683-8</p>
Тривалість курсу	Один семестр
Обсяг курсу	48 год. аудиторних занять (з них 32 год. лекцій, 16 год. практичних занять) Самостійна робота – 42 год.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <p>Знати</p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст екологічної політики - екологічні права та обов'язки громадян і гарантії їх реалізації - принципи екологічного законодавства - правові засади екологічного управління - правові засади раціонального використання та охорони природних ресурсів - зміст та гарантії екологічної безпеки - особливості юридичної відповідальності за екологічні правопорушення <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати норми законодавства при реалізації та захисті екологічних прав - використовувати знання, набуті в ході вивчення курсу, у своїй практичній діяльності - представляти і захищати екологічні права та інтереси громадян у взаємовідносинах з органами державної влади - обґрунтовано формулювати свою позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи в процесі застосування механізмів оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки <p>Здобувач набуває таких компетентностей:</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>K01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського(вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>

	<p>K11. Прагнення до збереження природного навколишнього середовища.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>K23. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних в галузі управління земельними ресурсами на загальнодержавному, регіональному і місцевому рівнях; проводити нормативну грошову оцінку і експертну грошову оцінку ґрунтів; бонітування ґрунтів.</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПР07. Застосовувати моделі, методи і дані фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних процесів формування і розвитку геосфер.</p> <p>ПР16. Характеризувати основні чинники ґрунтоутворення, властивості основних типів ґрунтів України та світу, особливості їх ґрунтокористування, проводити моніторинг ґрунтів та пропонувати заходи охорони і збереження ґрунтів.</p> <p>ПР17. Уміти проводити бонітетну, нормативну грошову і експертну грошову оцінку земель.</p>
Ключові слова	Раціональне природокористування, екологічна політика, екологічне законодавство, екологічні права та обов'язки громадян, захист екологічних прав та інтересів громадян, гарантії екологічної безпеки, оцінка впливу на довкілля, стратегічна екологічна оцінка, екологічне управління, екологічний моніторинг, екологічний контроль, екологічний аудит, загальне і спеціальне природокористування, природно-заповідний фонд, екологічна мережа
Теми	Подаються у таблиці «Схема курсу»
Формат курсу	Очний
Підсумковий контроль, форма	Іспит
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з основ права, земельного права, ґрунтознавства, географії ґрунтів та ін. дисциплін.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p><i>Лекції</i> з презентаціями (інформативний метод, пояснювально-ілюстративний метод, опора на життєвий досвід).</p> <p><i>Практичні роботи</i> – виконання індивідуальних завдань. Дискусія під час обговорення проблемних питань. Методи аналізу і синтезу. Методи стимулювання інтересу до навчання.</p> <p><i>Самостійна робота</i> – поглиблене вивчення тем курсу, виконання практичних робіт, підготовка до модульного письмового опитування, іспиту.</p>
Необхідне обладнання	Мультимедійне обладнання: проектор, екран, ноутбук
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <p>• Виконання практичних робіт: максимальна кількість балів <u>25</u></p> <p>Передбачено виконання 5 практичних робіт, кожна з яких оцінюється максимум у 5 балів. Студенти отримують завдання, виконують їх, а потім захищають (питання-відповідь)</p> <p>5 балів – студент повністю і правильно виконав усі завдання роботи, оформив її належним чином;</p> <p>4 балів – студент виконав основні завдання роботи;</p> <p>3 балів – студент виконав більшість завдань роботи;</p> <p>2 бали – студент виконав меншу частину завдань роботи з 3-4 помилками;</p> <p>1 бал – студент виконав лише одне завдання роботи з багатьма помилками;</p> <p>0 балів – студент не виконав роботу або виконав повністю неправильно</p> <p>Написання модулю: максимальна кількість балів <u>25</u></p> <p>В модулі 25 тестів, кожний тест оцінюється 1 бал:</p> <p>1 бал – за правильну відповідь,</p> <p>0 балів – неправильна відповідь</p> <p>Іспит. Іспит проводиться у формі тестування в системі Google Форми. Студенту пропонується 25 тестових питань з варіантами відповідей, з яких одна правильна. Кожна правильна відповідь оцінюється у 2 бали. Максимальна кількість балів <u>50</u></p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів <u>100</u></p>

	<p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та нормативних актів, джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p><i>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</i></p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення курсу.

Схема курсу

Тиж-день	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література (нумерація джерел)	К-ть год.
1, 2	Тема 1. Еколого-правова політика України на сучасному етапі розвитку.	Лекція	1-10, 17, 18, 22	4
	Стратегія екологічної політики	С/р		6
	Еколого-правова політика України на сучасному етапі розвитку.	Пр/р 1	1, 8, 13, 18, 22	2
3	Тема 2. Предмет та система екологічного права України	Лекція	1-10, 17, 21, 22	2
	Функції екологічного права.	С/р		4
	Еколого-правова політика України на сучасному етапі розвитку (завершення)	Пр/р 1	1, 8, 13, 18, 22	2
4, 5	Тема 3. Джерела екологічного права України	Лекція	1-10, 11, 12, 15, 16, 21	4
	Закони України в системі джерел екологічного права. Закон України „Про охорону навколишнього природного середовища“ як джерело екологічного права.	С/р		4
	Екологічне законодавство	Пр/р 2	1-10, 13	2
6	Тема 4. Правові засади управління в сфері охорони довкілля та використання природних ресурсів	Лекція	1-10, 11, 12, 15, 16, 18	2
	Органи управління в сфері охорони довкілля та використання природних ресурсів.	С/р		4
7, 8	Тема 5. Оцінка впливу на довкілля.	Лекція	4, 6, 8, 21	4
	Сфера застосування оцінки впливу на довкілля.	С/р		4
	Оцінка впливу на довкілля.	Пр/р 3	4, 6, 8, 13, 21	2
9, 10	Тема 6. Стратегічна екологічна оцінка	Лекція	4, 6, 8, 4, 10, 21	4
	Сфера застосування стратегічної екологічної оцінки	С/р		4
	Стратегічна екологічна оцінка (завершення Пр.р.3)	Пр/р 3	4, 6, 8, 13, 21	2
11	Тема 7. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення	Лекція	1-10, 16, 17, 19, 20, 21-27	2
	Види юридичної відповідальності за екологічні правопорушення	С/р		4
	Юридична відповідальність за екологічні правопорушення	Пр/р 4	1-10, 13, 16, 17	2
12, 13	Тема 8. Правовий режим використання та охорони земель	Лекція	1-10, 17, 21-23, 27	4
	Правове регулювання оцінки земель.	С/р		4
	Правовий режим використання та охорони земель (завершення Пр.р.4)	Пр/р 4	1, 8, 13, 21	2
14, 15	Тема 9. Правовий режим використання та охорони лісів і вод	Лекція	1-10, 17, 21-23,	4
	Державне управління і контроль у сфері використання та охорони лісів і вод.	С/р		4
	Правовий режим використання та охорони лісів і вод.	Пр/р 5	1-10, 13,	2
16	Тема 10. Правовий режим екологічної мережі.	Лекція	1, 3, 6, 8, 9, 13-15	2
	Природно-заповідний фонд України	С/р		4
	<i>Написання модуля</i>			